

Buffer s kapacitou n

$$B_0^n \stackrel{\text{def}}{=} in.B_1^n$$

$$B_i^n \stackrel{\text{def}}{=} in.B_{i+1}^n + \overline{out}.B_{i-1}^n \quad \text{for } 0 < i < n$$

$$B_n^n \stackrel{\text{def}}{=} \overline{out}.B_{n-1}^n$$

Buffer s kapacitou 1

$$B_0^1 \stackrel{\text{def}}{=} in.B_1^1$$

$$B_1^1 \stackrel{\text{def}}{=} \overline{out}.B_0^1$$

Buffer s kapacitou n

$$B_0^n \stackrel{\text{def}}{=} in.B_1^n$$

$$B_i^n \stackrel{\text{def}}{=} in.B_{i+1}^n + \overline{out}.B_{i-1}^n \quad \text{for } 0 < i < n$$

$$B_n^n \stackrel{\text{def}}{=} \overline{out}.B_{n-1}^n$$

Buffer s kapacitou 1

$$B_0^1 \stackrel{\text{def}}{=} in.B_1^1$$

$$B_1^1 \stackrel{\text{def}}{=} \overline{out}.B_0^1$$

Příklad – buffer

Buffer s kapacitou n

$$B_0^n \stackrel{\text{def}}{=} in.B_1^n$$

$$B_i^n \stackrel{\text{def}}{=} in.B_{i+1}^n + \overline{out}.B_{i-1}^n \quad \text{for } 0 < i < n$$

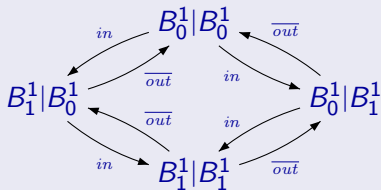
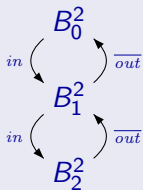
$$B_n^n \stackrel{\text{def}}{=} \overline{out}.B_{n-1}^n$$

Buffer s kapacitou 1

$$B_0^1 \stackrel{\text{def}}{=} in.B_1^1$$

$$B_1^1 \stackrel{\text{def}}{=} \overline{out}.B_0^1$$

Příklad: $B_0^2 \sim B_0^1|B_0^1$

Příklad – buffer

Buffer s kapacitou n

$$B_0^n \stackrel{\text{def}}{=} in.B_1^n$$

$$B_i^n \stackrel{\text{def}}{=} in.B_{i+1}^n + \overline{out}.B_{i-1}^n \quad \text{for } 0 < i < n$$

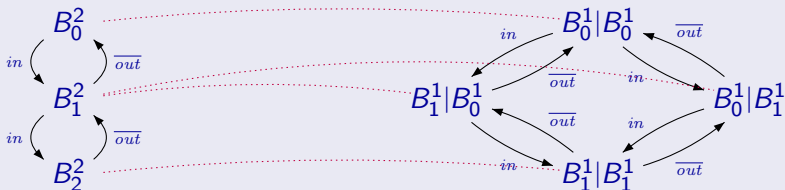
$$B_n^n \stackrel{\text{def}}{=} \overline{out}.B_{n-1}^n$$

Buffer s kapacitou 1

$$B_0^1 \stackrel{\text{def}}{=} in.B_1^1$$

$$B_1^1 \stackrel{\text{def}}{=} \overline{out}.B_0^1$$

Příklad: $B_0^2 \sim B_0^1|B_0^1$

Věta

Pro všechna přirozená čísla n : $B_0^n \sim \underbrace{B_0^1 | B_0^1 | \dots | B_0^1}_{n\text{-krát}}$

Důkaz.

Sestrojíme následující binární relaci, kde $i_1, i_2, \dots, i_n \in \{0, 1\}$.

$$R = \{(B_i^n, B_{i_1}^1 | B_{i_2}^1 | \dots | B_{i_n}^1) \mid \sum_{j=1}^n i_j = i\}$$

- $(B_0^n, B_0^1 | B_0^1 | \dots | B_0^1) \in R$
- R je silná bisimulace

Vlastnosti ~

- relace ekvivalence
- největší silná bisimulace
- kongruence
- dostatečná k dokázání některých přirozených pravidel, např.:
  - $P|Q \sim Q|P$
  - $P|Nil \sim P$
  - $(P|Q)|R \sim Q|(P|R)$
  - ...

Vlastnosti ~

- relace ekvivalence
- největší silná bisimulace
- kongruence
- dostatečná k dokázání některých přirozených pravidel, např.:
  - $P|Q \sim Q|P$
  - $P|Nil \sim P$
  - $(P|Q)|R \sim Q|(P|R)$
  - ...

Otázka

Měli bychom hledat dále???

Otázka

Platí $a.\tau.Nil \sim a.Nil$?

Otázka

Platí $a.\tau.Nil \sim a.Nil$? **NE!**

Problém s vnitřními akcemi

Otázka

Platí $a.\tau.Nil \sim a.Nil$? **NE!**

Problém

Silná bisimilarita neabstrahuje od τ akcí.

Problém s vnitřními akcemi

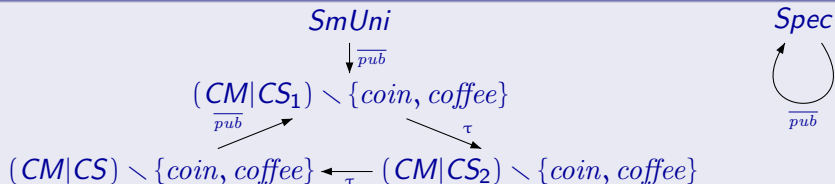
Otázka

Platí $a.\tau.Nil \sim a.Nil$? **NE!**

Problém

Silná bisimilarita neabstrahuje od τ akcí.

Příklad: $SmUni \not\sim Spec$

Problém s vnitřními akcemi

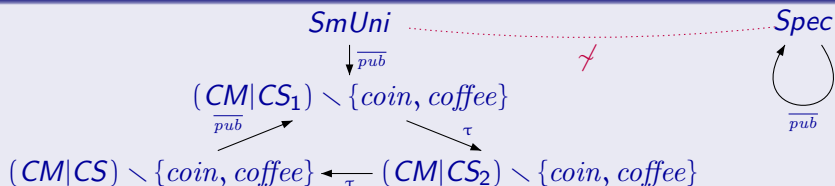
Otázka

Platí $a.\tau.Nil \sim a.Nil$? **NE!**

Problém

Silná bisimilarita neabstrahuje od τ akcí.

Příklad: $SmUni \not\sim Spec$

Slabá přechodová relace

Nechť $(Proc, Act, \{\xrightarrow{a} \mid a \in Act\})$ je LTS takový, že $\tau \in Act$.

Definice slabé přechodové relace

$$\xRightarrow{a} = \begin{cases} (\xrightarrow{\tau})^* \circ \xrightarrow{a} \circ (\xrightarrow{\tau})^* & \text{pokud } a \neq \tau \\ (\xrightarrow{\tau})^* & \text{pokud } a = \tau \end{cases}$$

Slabá přechodová relace

Nechť $(Proc, Act, \{\xrightarrow{a} \mid a \in Act\})$ je LTS takový, že $\tau \in Act$.

Definice slabé přechodové relace

$$\xRightarrow{a} = \begin{cases} (\xrightarrow{\tau})^* \circ \xrightarrow{a} \circ (\xrightarrow{\tau})^* & \text{pokud } a \neq \tau \\ (\xrightarrow{\tau})^* & \text{pokud } a = \tau \end{cases}$$

Co $s \xRightarrow{a} t$ znamená neformálně?

- Pokud $a \neq \tau$, pak $s \xRightarrow{a} t$ znamená, že z s můžeme přejít do t provedením nuly nebo více τ akcí, následovaných akcí a , následovanou nula nebo více τ akcemi.
- Pokud $a = \tau$, pak $s \xRightarrow{\tau} t$ znamená, že z s můžeme přejít do t provedením nuly nebo více τ akcí.

Slabá bisimilarita

Nechť $(Proc, Act, \{\xrightarrow{a} \mid a \in Act\})$ je LTS takové, že $\tau \in Act$.

Slabá bisimulace (Weak Bisimulation)

Binární relace $R \subseteq Proc \times Proc$ je **slabá bisimulace** (weak bisimulation) právě tehdy, když kdykoliv $(s, t) \in R$ potom pro každé $a \in Act$ (včetně τ):

- jestliže $s \xrightarrow{a} s'$, pak $t \xRightarrow{a} t'$ pro nějaké t' takové, že $(s', t') \in R$
- jestliže $t \xrightarrow{a} t'$, pak $s \xRightarrow{a} s'$ pro nějaké s' takové, že $(s', t') \in R$.

Slabá bisimilarita

Nechť $(Proc, Act, \{\xrightarrow{a} \mid a \in Act\})$ je LTS takové, že $\tau \in Act$.

Slabá bisimulace (Weak Bisimulation)

Binární relace $R \subseteq Proc \times Proc$ je **slabá bisimulace** (weak bisimulation) právě tehdy, když kdykoliv $(s, t) \in R$ potom pro každé $a \in Act$ (včetně τ):

- jestliže $s \xrightarrow{a} s'$, pak $t \xRightarrow{a} t'$ pro nějaké t' takové, že $(s', t') \in R$
- jestliže $t \xrightarrow{a} t'$, pak $s \xRightarrow{a} s'$ pro nějaké s' takové, že $(s', t') \in R$.

Slabá bisimilarita (Weak Bisimilarity)

Dva procesy $p_1, p_2 \in Proc$ jsou **slabě bisimulačně ekvivalentní** (weakly bisimilar, $p_1 \approx p_2$) právě tehdy, když existuje slabá bisimulace R tž. $(p_1, p_2) \in R$.

$$\approx = \cup \{R \mid R \text{ je slabá bisimulace}\}$$

Relaci $\approx$ nazýváme **slabá bisimulační ekvivalence** nebo **slabá bisimilarita**.

Definice

Stejná jako silná bisimulační hra

- obránce může nyní odpovědět využitím $\xRightarrow{a}$ tahů.

Útočník nadále využívá jen $\xrightarrow{a}$ tahy.

Věta

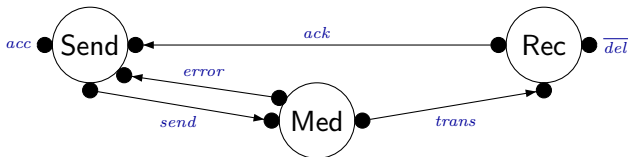
- Stav s a t jsou slabě bisimulačně ekvivalentní právě tehdy, když obránce má **univerzální vítěznou strategii** (universal winning strategy) ve slabé bisimulační hře z počáteční konfigurace (s, t) .
- Stav s a t nejsou slabě bisimulačně ekvivalentní právě tehdy, když útočník má **univerzální vítěznou strategii** ve slabé bisimulační hře z počáteční konfigurace (s, t) .

Vlastnosti $\approx$

- je ekvivalence
- je největší slabá bisimulace
- platí s ní mnoho přirozených zákonů, např.
  - $a.\tau.P \approx a.P$
  - $P + \tau.P \approx \tau.P$
  - $a.(P + \tau.Q) \approx a.(P + \tau.Q) + a.Q$
  - $P + Q \approx Q + P$ $P|Q \approx Q|P$ $P + Nil \approx P$ ...
- silná bisimilarita je podmnožinou slabé bisimilarity ($\sim \subseteq \approx$)
- abstrahuje od τ cyklů

Případová studie: komunikační protokol

Send $\stackrel{\text{def}}{=} acc.Sending$

Sending $\stackrel{\text{def}}{=} \overline{send.Wait}$

Wait $\stackrel{\text{def}}{=} ack.Send + error.Sending$

Rec $\stackrel{\text{def}}{=} trans.Del$

Del $\stackrel{\text{def}}{=} \overline{del.Ack}$

Ack $\stackrel{\text{def}}{=} \overline{ack.Rec}$

Med $\stackrel{\text{def}}{=} send.Med'$

Med' $\stackrel{\text{def}}{=} \tau.Err + \overline{trans.Med}$

Err $\stackrel{\text{def}}{=} \overline{error.Med}$

$$\text{Impl} \stackrel{\text{def}}{=} (\text{Send} \mid \text{Med} \mid \text{Rec}) \setminus \{\text{send}, \text{trans}, \text{ack}, \text{error}\}$$
$$\text{Spec} \stackrel{\text{def}}{=} \text{acc}.\overline{\text{del}}.\text{Spec}$$

Otázka

$$\text{Impl} \stackrel{?}{\approx} \text{Spec}$$

Je slabá bisimilarita kongruence pro CCS?

Věta

Let P and Q be CCS processes such that $P \approx Q$. Then

- $\alpha.P \approx \alpha.Q$ pro každou akci $\alpha \in Act$
- $P|R \approx Q|R$ a $R|P \approx R|Q$ pro každý CCS proces R
- $P[f] \approx Q[f]$ pro každou funkci přejmenování f
- $P \setminus L \approx Q \setminus L$ pro každou množinu návěstí L .

Je slabá bisimilarita kongruence pro CCS?

Věta

Let P and Q be CCS processes such that $P \approx Q$. Then

- $\alpha.P \approx \alpha.Q$ pro každou akci $\alpha \in Act$
- $P|R \approx Q|R$ a $R|P \approx R|Q$ pro každý CCS proces R
- $P[f] \approx Q[f]$ pro každou funkci přejmenování f
- $P \setminus L \approx Q \setminus L$ pro každou množinu návěstí L .

A co nedeterministická volba?

$\tau.a.Nil \approx a.Nil$ ale $\tau.a.Nil + b.Nil \not\approx a.Nil + b.Nil$

Je slabá bisimilarita kongruence pro CCS?

Věta

Let P and Q be CCS processes such that $P \approx Q$. Then

- $\alpha.P \approx \alpha.Q$ pro každou akci $\alpha \in Act$
- $P | R \approx Q | R$ a $R | P \approx R | Q$ pro každý CCS proces R
- $P[f] \approx Q[f]$ pro každou funkci přejmenování f
- $P \setminus L \approx Q \setminus L$ pro každou množinu návěstí L .

A co nedeterministická volba?

$\tau.a.Nil \approx a.Nil$ ale $\tau.a.Nil + b.Nil \not\approx a.Nil + b.Nil$

Závěr

Slabá bisimilarita **není** kongruence pro CCS.